

Wskaźniki PKB i HDI na świecie

Geografia

Wskaźniki PKB i HDI na świecie

Narzędzia: ArcGIS Online

Materiały (dane): Dostarczone wraz z lekcją w serwisie ArcGIS Online

Cel: Zapoznanie się z pojęciem wskaźnika HDI i PKB oraz ich wartościami w różnych państwach świata. Wyszukanie związku pomiędzy wartościami obu wskaźników.

Źródła:

1. ESRI Data & maps
2. Zintegrowana Platforma Edukacyjna - [Struktura PKB Polski na tle innych krajów](#)
3. Zintegrowana Platforma Edukacyjna - [Miernik HDI](#)
4. Zintegrowana Platforma Edukacyjna - [Wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego](#)
5. Zintegrowana Platforma Edukacyjna - [Podział państw świata według wartości wskaźnika HDI](#)

1. Wstęp

Do określenia poziomu rozwoju gospodarczego krajów świata wykorzystywane są różne mierniki: ekonomiczne (np. PKB), gospodarcze (udział kraju w światowej produkcji różnych typów dóbr), demograficzne (śmiertelność niemowląt na 1000 mieszkańców) oraz społeczne (mierniki poziomu życia np. codzienne spożycie kalorii). Przyjrzymy się dziś dwóm najczęściej stosowanym wskaźnikom – PKB per capita oraz HDI i sprawdzimy, jak zmieniały się ich wartości na przestrzeni 38 lat.

2. Zadania

Wskaźnik PKB

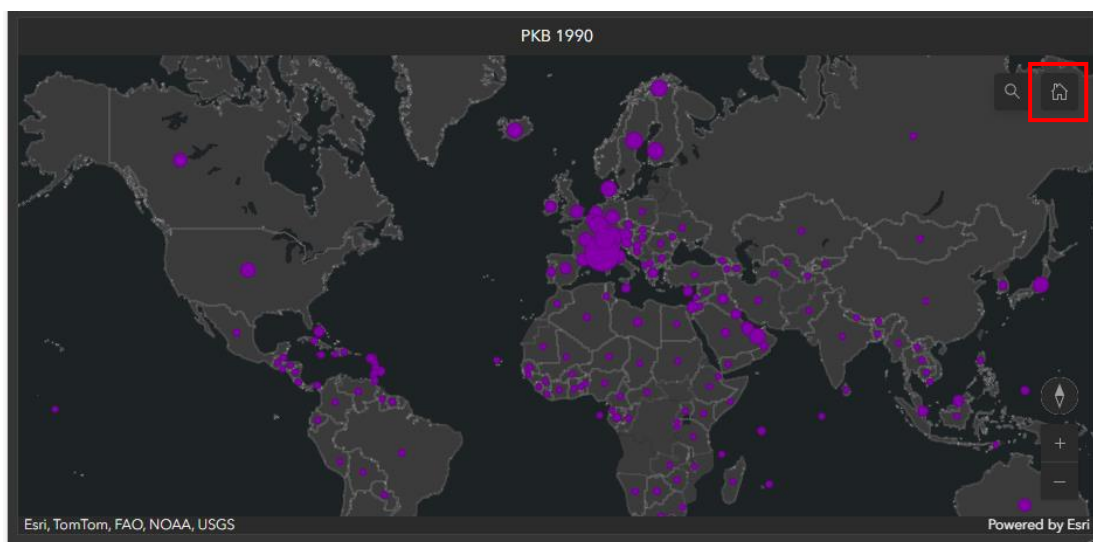
1. Otwórz aplikację [Wskaźnik PKB na świecie](#) dostępną w serwisie ArcGIS Online.

W aplikacji znajdują się cztery mapy prezentujące w formie kartodiagramu wysokość PKB na osobę w dolarach amerykańskich. Każda z map prezentuje wartość PKB w innym roku (1990, 2000, 2010 i 2022).

Ciekawostka: PKB (ang. *GDP – Gross Domestic Product*) to skrót od nazwy produkt krajowy brutto. Sposób obliczenia PKB jest następujący:
 $PKB = \text{produkcja globalna kraju} - \text{zużycie pośrednie}$

Wskazówka: Przesuń kursor myszy na wybraną mapę i użyj scrolla myszy, aby zmienić skalę wyświetlania. Możesz również „przesunąć” obraz, aby wyświetlić inny fragment globu – wystarczy że poruszysz myszą trzymając wciśnięty jej lewy klawisz. Do zasięgu całego świata wrócisz klikając przycisk z ikoną domku znajdujący się w prawym górnym rogu mapy.

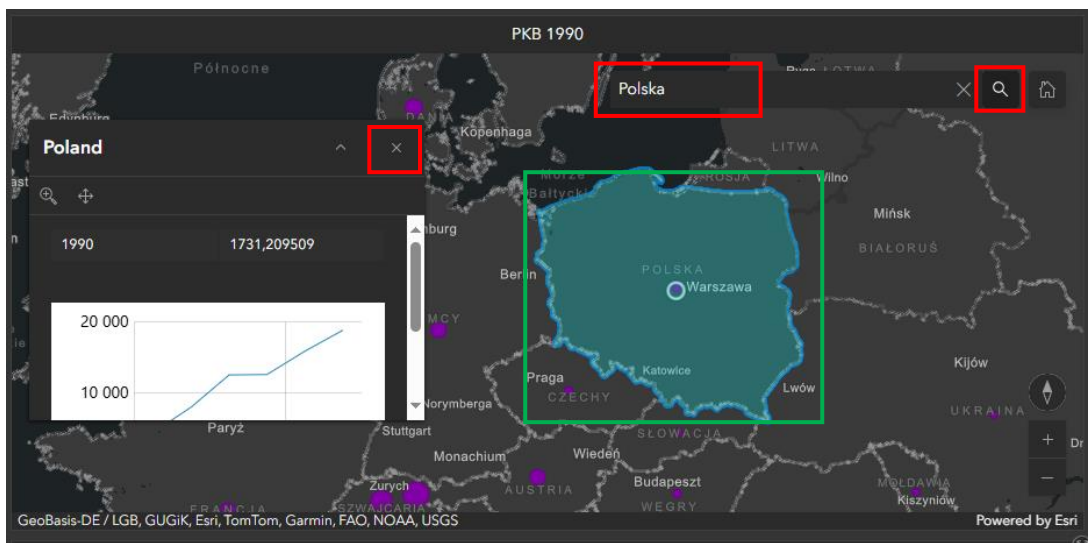
Zadanie 1: Patrząc na rozkład wartości PKB na czterech mapach, gdzie Twoim zdaniem odnotowano największe, a gdzie najmniejsze zmiany w przeciągu tych 32 lat?

Odpowiedź:.....
.....

Uwaga: Zasięgi map są zsynchronizowane, tzn. we wszystkich czterech oknach wyświetlany jest zawsze ten sam zakres przestrzenny mapy.

Wskaźniki PKB i HDI na świecie

4. Kliknij w wybrany diagram, aby odczytać nazwę kraju, wartość PKB w danym roku oraz zobaczyć wykres zmiany wartości PKB na osobę w latach 2000-2022. Możesz sprawdzać te wartości na wszystkich czterech mapach.
5. Wyszukaj na mapie Polskę i odczytaj wartości PKB na osobę z roku 1990, 2000, 2010 i 2022. Możesz użyć opcji wyszukiwania znajdującej się w prawym górnym rogu obok ikony domku. Następnie kliknij w terytorium Polski. Aby wyłączyć okno podręczne, kliknij w krzyżyk w prawym górnym rogu.

6. Wyszukaj na mapie Singapur i odczytaj wartości PKB dla tego kraju na wszystkich czterech mapach.

Ciekawostka: Singapur należy do grupy krajów nazywanej „tygrysami azjatyckimi”. Kraje te charakteryzuje m.in. wysokie roczne tempo wzrostu PKB, duże obroty handlowe czy dynamiczny rozwój nowoczesnych gałęzi przemysłu. Innymi „tygrysami” są m.in. Hongkong, Tajwan czy Korea Południowa.

Zadanie 2: Jakie zjawisko zauważasz na podstawie rozkładu PKB per capita na świecie?

Odpowiedź:.....
.....
.....
.....

Wskaźnik HDI

1. Otwórz aplikację [Wskaźnik HDI na świecie](#) dostępną w serwisie ArcGIS Online.

W aplikacji znajdują się cztery mapy prezentujące w formie kartogramu wartość wskaźnika HDI. Każda z map prezentuje wartość HDI w innym roku (1990, 2000, 2010 i 2022).

Ciekawostka: Wskaźnik rozwoju społecznego HDI (ang. *Human Development Index*) jest jednym z mierników ukazujących poziom życia ludności. Uwzględnia on wartość PKB na mieszkańca, średnią długość trwania życia oraz dwa wskaźniki dotyczące poziomu wykształcenia społeczeństwa.

Zadanie 3: Jak opisałbyś/opisałabyś rozkład wartości wskaźnika HDI na świecie (równomierny/nierównomierny)? Gdzie występują największe i najmniejsze wartości?

Odpowiedź:.....
.....
.....
.....

2. Przybliż mapę do terytorium Polski i odczytaj wartość HDI we wszystkich czterech latach.
3. Dla porównania odczytaj wartości HDI dla Norwegii, która jest krajem o jednej z najwyższych wartości HDI na świecie.

Porównanie

1. Otwórz aplikację [Porównanie wskaźnika PKB oraz HDI](#) dostępną w serwisie ArcGIS Online.

W aplikacji jako pierwszy znajduje się slajd z informacjami dotyczącymi 2022 roku. Aby powiększyć widok mapy użyj opcji w prawym górnym rogu.

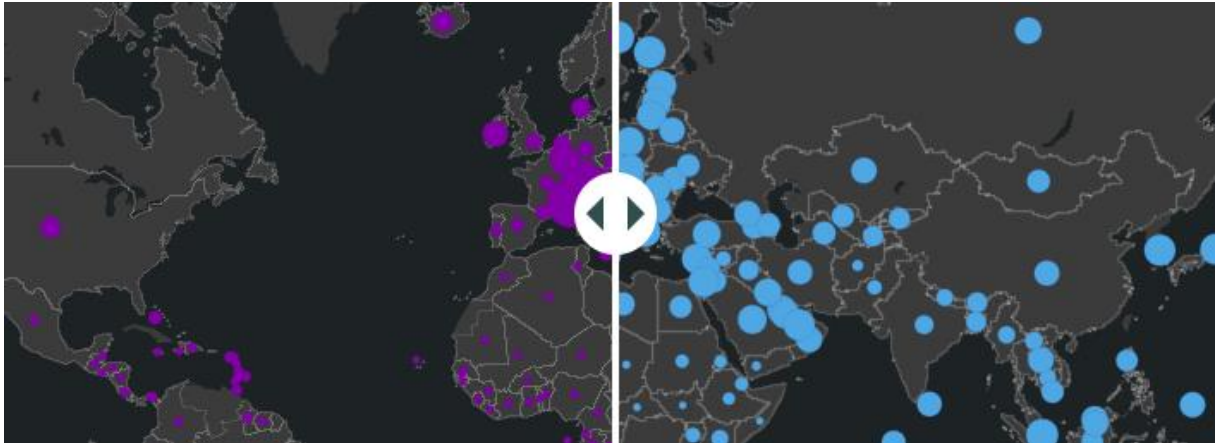

2. Użyj suwaka umieszczonego na środku okna mapy, aby wyświetlić jedną lub drugą mapę. Suwak służy do łatwego porównania dwóch wartości odniesionych do jakiejś

Wskaźniki PKB i HDI na świecie

jednostki – w tym przypadku państw. Złap lewym klawiszem myszy za suwak i poruszaj nim w lewo lub w prawo.

- 3. Przeanalizuj rozkład wartości PKB per capita i HDI na świecie.

Zadanie 4: Jaki związek zauważasz pomiędzy tymi dwoma wskaźnikami? Z czego to wynika?

Odpowiedź:.....
.....
.....
.....

Zadanie 5: Czy zauważasz jakieś wyjątki od stwierdzonej reguły? Podaj przykłady takich krajów i spróbuj wytłumaczyć z czego to wynika.

Odpowiedź:.....
.....
.....
.....

Ciekawostka: Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) każdego roku tworzy raport najszczęśliwszych krajów świata - World Happiness Report. W wyliczeniach brane są pod uwagę średni dobrobyt kraju na podstawie przychodów, prognozowanej długości życia mieszkańców, wsparcia socjalnego, wolności, zaufania i hojności. W 2021 roku liderem rankingu była Finlandia.

DODATKOWO: Jeśli chcesz porównać wartości PKB i HDI w innych latach (2010, 2000 i 1990) przewiń stronę używając scroll'a myszy, aby wyświetlić kolejne 3 slajdy.

Dziękujemy za skorzystanie z naszych materiałów.

Zespół Edukacji Esri Polska Sp. z o.o.

OBSERWUJ NAS

Platforma edukacyjna

Facebook

Grupa nauczycieli

Geografia